



## Minnesanteckningar nätverk för klimatanpassning i Kalmar län

2021-10-29, Skype-möte

### 1. Skövde kommun delad #3 på IVL:s klimatanpassningsranking – vilka är framgångsfaktorerna? Tomas Ekelund, klimatanpassningsstrateg, Skövde kommun

Enligt IVL Svenska miljöinstitutets kartläggning är Skövde kommun tredje bäst i Sverige på klimatanpassning (2021). Enligt IVL beror det bland annat på politiskt beslut, integrering av klimatanpassning i ordinarie verksamheten samt avsatta medel som går till att samordna arbetet. Rankingen finns i sin helhet [här](#).

Efter beslut i kommunstyrelsen 2016 har Skövde en **klimatanpassningsstrateg** (Tomas Ekelund) sedan 2017. När Tomas började arbeta i kommunen hade samhällsplanerarna störst kunskap om klimatanpassning medan politikerna inte var lika insatta. Det ledde till stort fokus på kunskapsuppbyggande. Generellt var det dåligt med samverkan kring vattenfrågor på samhällsbyggnad.

En stor del av arbetets början hade fokus på upprättande av intern och extern samverkan. Att bryta stuprören och börja samverka över sektorsgränserna var utmanande men nödvändigt. Dessutom undersöktes vilka kunskapsunderlag som saknades.

En **dagvattengrupp** bildades för att hantera "vanligt" dagvatten och det skyfallsrelaterade. Gruppen är sektorsövergripande och består av VA-chef, plan, gata, natur, byggnad samt fastighet. En person har utsetts som ansvarig, med mandat, att hantera översvämningsproblematik. Den funktionen stöttar övrig verksamhet, till exempel genom regnrabatter.

Genom att Tomas genomförde en översyn av planeringsunderlag kom man fram till att det var viktigt med en **skyfallskartering**. Den togs fram 2018 och visar både risker och åtgärder. I samma veva tittade man på värmeböljor och lät SMHI göra en **värmekartering** av Skövde tätort. Båda karteringarna används i nästan all samhällsplanering. Karteringarna utgjorde även **underlaget till risk- och sårbarhetsanalysen** ur ett klimatperspektiv.

Risk- och sårbarhetsanalysen samt skyfalls- respektive värmekarteringen pekar på de mest prioriterade områdena; dagvatten och skyfallssäkring, svalka och skugga, fortsatt kunskapsuppbyggande och samverkan. Risk- och sårbarhetsanalysen pekar egentligen inte ut klimatscenarier, men generellt har kommunen utgått från RCP4,5 och RCP8,5 för byggnader och så vidare där långsiktighet är viktig. Enligt Tomas är det önskvärt att Länsstyrelsen ger rekommendationer och vägledning i vilket scenario som ska följas.

Framtagandet av de nya underlagen ledde till **Dialog Fastighetsägarna**. De såg ett behov av att deras medlemmar fick ta del av planeringsunderlagen och kunna jobba med dem för att säkra sina fastighetsbestånd. Efter att Tomas föreläst för Fastighetsägarna beslutades att de skulle ha enskilda möten med kommunen för att titta på underlagen och lämpliga lösningar för att minimera översvämningsrisker och värmebölja. Det kommunala bostadsbolaget, Skövde bostäder, ingår inte. Däremot är de intresserade av samverkan med Tomas/kommunen.



Erfarenheterna av dialogen med Fastighetsägarna är att samverkan ger win-win-effekt; minskad belastning på dagvattensystem; tryggare fastighetsägare/färre skador (genom till exempel infiltrationsstyr); attraktivare miljöer; nöjdare människor; kommunens underlag hjälper fastighetsägarna. Att få ta del av underlag hjälper till att skapa ett robust samhälle. Därför delar Skövde kommun alla underlag på hemsidan.

Tomas lyfter att det är **bra att lyfta kända problem i media** (även om politiker kan tycka det är lite besvärligt). I Tomas fall ledde det till att kommunen fått ett varningssystem och möjlighet att sätta upp bommar vid Pentaporten som nästan alltid ansamlar vatten, även vid vanligt regn. Tidigare körde bilister fast och problemet har varit känt länge men lämnat utan åtgärd på grund av stora kostnader.

Skövde kommun deltar i större forskningsprojekt vilket ger ny kunskap och skapar kontakter inom forskningsvärlden såväl som med andra kommuner och entreprenörer.

Tidigare har det funnits beslut om att starta en **kommunövergripande klimatanpassningsgrupp**, men högre beslutsfattare ansåg att det inte fanns tillräckligt mycket tid för de tilltänkta tjänstepersonerna. Idag är det snarare en vilande grupp. Tomas skriver nyhetsbrev cirka fyra gånger årligen till den gruppen för att hålla liv i den.

## [2. Miljösamverkan Sydost, Karen Jensen Projekt 2021 \(miljosamverkansydost.se\).](#)

## [3. Tillägg från Per Lindegård, kulturmiljöenheten Länstyrelsen Kalmar län \(punkten utgick på mötet, i stället presenteras information här\)](#)

I översvämningsdirektivet pekas kulturarvet ut som ett av fyra fokusområden som kan hotas vid översvämningskatastrofer. Kulturmiljöer med byggnader och fornlämningar är då en viktig del. Många hotade lämningar och miljöer finns utmed kuster och vattendrag.

Länstyrelsens kulturmiljöenhet tog 2019 fram en rapport om *Kulturmiljöer och klimatförändringar* som beskriver hur värdefulla kulturmiljöer i länet kan komma att påverkas.

Som en fördjupning har vi sedan tittat närmare på hur södra Öland kan påverkas och de värden inom världsarvet som ska bevaras för all framtid. Rapporten *Klimatförändringar och världsarv* kom i våras.

Rapporterna finns på hemsidan under [klimatanpassning](#).

Vår avsikt är att gå vidare med fördjupningar inom andra delar av länet. Om intresse finns kan vi i så fall tänka oss att samarbeta med intresserade kommuner, organisationer m fl.

Mer information: [Per Lindegård](#)

Länstyrelsen  
Kulturmiljöenheten  
010-223 8563